

CAMINS D'ART

ALCOI 2011

GENERALITAT
VALENCIANA

LA LLUM D
LES IMATGES

CAMINS D'ART

ALCOI 2011

La línia argumental del contingut de «Camins d'Art» és la figura genèrica dels patrons titulars dels diferents pobles, els sants protectors dels oficis, de la salut o advocats enfront de les necessitats humanes, així com les advocacions marianes de les denominades «Verges trobades».

Sant Jordi, per exemple, es pren per als cavallers i guerrers cristians i com a bastió davant dels perills d'un enemic extern; sant Roc i sant Hipòlit són advocats enfront de la pesta, i sant Gregori serà aclamat davant de la plaga de la llagosta. Els oficis també s'aglutinen entorn d'un patró: sant Maurici és el dels llintorers, els Sants de la Peóra els de la gent del camp, sant Eloi el dels manyans, sant Miquel el del tèxtil o sant Cristòfol el dels pelegrins i els viatgers. La relació de sants protectors o sanadors, com sant Blai, és ben extensa. A sant Maur, a Alcoi se'l va nomenar copatró de la ciutat amb motiu d'uns terratrèmols especialment destructors. Es conserven, a més, molts ritus antiquíssims que es plasmen en festes al foc, com les fogueres de Sant Antoni, o que remeten als temps de la collita o la verema.

En la major part del territori hi ha una devoció local dedicada a la Mare de Déu, ja siga la dels Lloris d'Alcoi, relacionada amb la defensa dels dogmes catòlics, o la del Miracle de Cocentaina, també, segons la tradició, obradora de prodigis en defensa dels fidels en perill. Altres Verges trobades van ser adoptades com a patrones de les poblacions on van ser trobades. És el cas, per exemple, de la Mare de Déu de Gràcia de Gorga o la d'Agres.

La Mare de Déu dels Desemparats té una especial rellevància en «Camins d'Art», per la seua condició de titular de dos dels espais expositius, per ser la patrona de les poblacions d'Ibi i Muro, i pel seu paper com a principal protectora dels més desfavorits de la societat.

Alguns dels patronatges esmentats han passat a ser, amb el transcurs dels segles, ocasió de festa cívica i ciutadana, a més de religiosa. I si hi ha un cicle festiu per antonomàsia, este és el de Nadal, amb una rica iconografia de la Sagrada Família, amb adoracions dels pastorets i dels Reis d'Orient que es pot situar, en paral·lel, com a punt de partida de la pràctica betlemista i de moltes tradicions locals de gran seguiment, rellevància social i plena vigència.

Esta exposició recopila més de 250 obres mobles, vora un centenar restaurades per la Fundació La Llum de les Imatges expressament per a esta mostra, de 36 poblacions de les comarques de l'Alcoià i el Comtat. També s'han cedit peces relacionades amb este territori de col·leccions museístiques com el Museu Catedralici de València, el Museu Nacional d'Art de Catalunya, el Museu Sant Pius V de València o la Col·lecció Masaveu d'Uviéu.

Entre les pintures hi ha obres, juntament amb altres autors, de Llorenç Saragossa, Bertomeu Baró, Joan Reixach, Joan de Joanes, Cristòfol Llorenç, Nicolau Borràs, Jeroni Jacint d'Espinosa, Zurbarán, Joaquim Sorolla, Fernando Cabrera o José Segrelles.

L'exposició mostra obres escultòriques de diferents èpoques, des de peces de la cultura iberica fins a creacions de Benlliure, Gozalvo, Boix i Ferrero, del segle XX. Quant a orfebreria, hi ha calzes, custòdies, creus processionals o reliquiaries del segle XV al XX. També hi ha planxes i gravats, documents, plànols, exvots o peces tèxtils dels segles XVIII al XX.

Seus Expositives

La Generalitat Valenciana, a través de la Fundació La Llum de les Imatges, ha dut a terme, amb motiu de «Camins d'Art», una campanya de restauració en tres edificis de la ciutat d'Alcoi, dos d'estos de propietat municipal, que actuaran com a seus de l'exposició. Igualment, ha restaurat la fatxada nord i el campanar de l'església de Sant Maur i ha culminat la instal·lació elèctrica de l'absis i la torre de l'església de Sant Jordi.

Església parroquial de Santa Maria

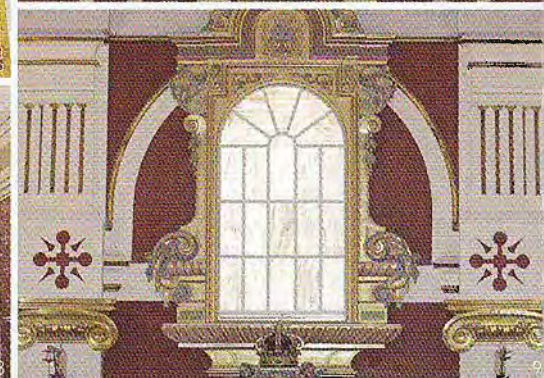
Es tracta del major i principal edifici religiós de la ciutat obert al culte, hereu de la primitiva parròquia d'Alcoi i reconstruït en la dècada de 1940. El temple té planta rectangular, amb tres naus: la central coberta per volta de canó, i les dos laterals, de xicoteta dimensió, cobertes per quatre cúpules cada una, que configuren altres tantes capelles. El creuer ocupa tota l'amplària del temple i el corona una gran cúpula de 13 m de diàmetre.

En l'exterior de l'edifici la Fundació La Llum de les Imatges ha restaurat i acabat les fatxades i la torre campanar, i ha intervingut en les cobertes, la cúpula i els cupulins per a eliminar els problemes de filtracions d'aigua. En l'interior s'ha desmuntat el cor que va ser construït posteriorment a l'edificació del temple, la qual cosa ha permés recuperar l'espai per a integrar-lo al conjunt de l'església. Per primera vegada des que es va construir, s'ha pintat la volta i la cúpula de l'absis, que ha sigut decorada amb 202 estrelles realitzades amb resina i pa d'or de 24 quirats en el Centre de Conservació de Béns Mobles de la Fundació. Així mateix, la Generalitat, a través de La Llum de les Imatges, ha construït capitells per a cada una de les columnes de la nau central amb les mateixes característiques que els originals del presbiteri. La restauració s'ha estès a la neteja de les pintures que Ramón Castañer va realitzar en 1957 i que ocupen una superfície total de 128 m². També s'han reparat les vidrieres del temple.

Sense oblidar les pintures murals i altres obres pròpies de l'edifici, la seu articula un recorregut a través de diferents àmbits temàtics i cronològics; s'exhibixen les peces de gran format o el conjunt de les principals obres que representen als patrons principals: sant Jordi, sant Cristòfol, els Sants de la Pedra, sant Miquel, santa Cecília, sant Joan, santa Margarida...

Els documents i els tèxtils estan situats en la capella de la Comunió i es pot veure la projecció d'un audiovisual sobre els patronatges.

(Fotos 1 i 2)

Capella de la Mare de Déu dels Desemparats

La capella de la Mare de Déu dels Desemparats va ser construïda entre 1848 i 1852. En l'actualitat, l'edifici, d'estil neoclàssic, està desacralitzat i és de propietat municipal. La capella és de nau única, amb murs en què alternen trams plans, altars laterals i columnes aparellades d'ordre corinti.

L'edifici, que es trobava tancat i molt deteriorat, ha sigut íntegrament restaurat per la Fundació, que ha recuperat tant l'edifici com la decoració interior composta, fonamentalment, per rics estucs, anteriorment coberts per pintura plàstica, i pintures al fresc de Vicent Castelló i Amat (1787-1860), que es trobaven molt danyades per les filtracions d'humitat procedent de la coberta. Després del treball realitzat pels restauradors de La Llum de les Imatges, hui es poden tornar a contemplar en tota la seua esplendor.

Durant la intervenció, la Fundació va descobrir una tela bocaport de vora tres metres d'alcària per dos d'amplària oculta per una paret en la part superior de la fornícula de l'altar. Després de ser restaurada, la pintura, que representa una imatge de la Mare de Déu dels Desemparats, presidix la capella del mateix nom. A més del conjunt de pintures murals realitzades en 1851 per Vicent Castelló i Amat i de la tela bocaport, de la mateixa època, en esta seu s'exhibix una selecció de peces arqueològiques i de pintures de tema marià. Es projecta, igualment, un audiovisual sobre la història dels edificis religiosos d'Alcoi.

(Fotos 3, 4, 5 i 6)

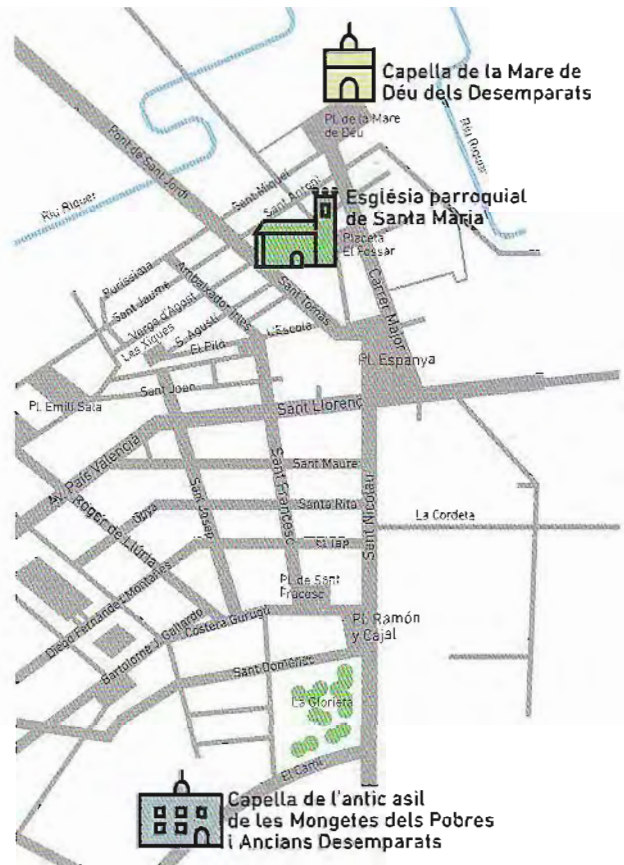
Capella de l'antic asil de les Mongetes dels Pobres i Ancians Desemparats

Formava part d'un complex assistencial benèfic de finals del segle XIX, i es compon d'església, asil i casa del capellà. L'església, d'estil neoromànic, va ser construïda entre 1891 i 1893, i és de nau única quadrada que obeeix al tipus de planta de saló.

L'edifici, de propietat municipal, ha sigut restaurat per La Llum de les Imatges, que ha intervingut en les fatxades del conjunt, en l'interior i l'exterior de l'església i en el soterrani, les dependències del qual alberguen els tallers didàctics de «Camins d'Art».

En esta seu, l'art reflectix el cicle festiu per antonomàsia - el del Nadal, amb una rica iconografia de la Sagrada Família, amb adoracions dels pastorets i dels Reis d'Orient que se situen com a punt de partida de la pràctica betlemista i de moltes tradicions locals de gran seguiment i rellevància social.

(Fotos 7, 8 i 9)

Seus

Església parroquial de Santa Maria, Placeta El Fassar
Capella de la Mare de Déu dels Desemparats, Plaça de la Mare de Déu
Capella de l'antic asil de les Mongetes dels Pobres i Ancians Desemparats, El Camí 40

Horari de visita. De dimarts a diumenge de 10 a 14 hores i de 16 30 a 20 hores. Visita guiada i tallers didàctics prèvia reserva. Dilluns tancat, excepte festius i vespres de festiu. **Preus.** 3 euros entrada general. Amb carnet jove/jubilats: 2,20 euros. Grups a partir de 15 persones: 2,10 euros. Grups a partir de 15 persones amb carnet jove/jubilats: 1,50 euros. **Informació i reserves.** Tel. 902 330 370, reservas@laluzdelasimagenes.com, www.laluzdelasimagenes.com

Unió Europea

Fons Europeu de Desenvolupament Regional
Una manera de fer Europa

ARZOBISPADO
DE VALENCIA

compromís social.
Bancaixa

Ajuntament d'Alcoi

Col·laboren:

